

DE ADEM VAN GOD.

1. De Geest en het goede leven.

Laten we deze keer eens beginnen met een raadsel: wat hoort in dit rijtje niet thuis: bijbel, kerk, terrasje, nieuw leven? (even laten nadenken, vragen wie het weet, 10 tegen 1 dat de meerderheid kiest voor terrasje! Dan ga je zo verder): Dat had ik een beetje verwacht. Want de andere 3 horen bij geloof en God en terrasje niet voor het gevoel van veel mensen. Ik wil in deze preek proberen duidelijk te maken dat God, of wat precieser de Heilige Geest, ook alles te maken heeft met dat terrasje. De vraag is nl: Heeft de Heilige Geest ook iets met het 'goede leven' van een glas wijn, lekker eten, genieten van kunst en cultuur, enz.? Bij Heilige Geest denken we aan geloof, bijbel, gebed, geestelijke ervaringen, een kracht die je voelt en tot hoger geestelijk nivo tilt.

De Heilige Geest geeft geloof, verbindt aan Jezus, inspireerde bijbelschrijvers. Dat zijn de waarheden waar we in geloven. Maar hoe doet Hij dat? Dat blijft vaak wat in het vage hangen. En misschien komt dat ook wel omdat we gewend zijn de bovennatuurlijke werking van de Geest wat te benadrukken, waar de Dordtse Leerregels over spreken als het gaat over de wedergeboorte van een mens.

Maar heeft de Heilige Geest wel wat met aardse dingen als een terrasje, glas wijn, mooie kunst, luieren ah strand?

2. Zonder Geest geen leven.

De Heilige Geest die met Pinksteren wordt uitgestort over de volgelingen van Jezus Christus, die kenden ze al van het Oude Testament. Ze wisten bv. dat zijn naam adem betekent, lucht, wind. In Hebreeuws ru'ah, en ook in het grieks. Pneuma, een woord dat we kennen van pneumatische boor en een pneumatisch orgel. Dat heeft iets met luchtdruk te maken. Adem, lucht, wind. Je ziet het niet, maar als blaast op je hand voel je het wel. Dat brengt HG meteen al heel dichtbij het alledaagse, gewone leven: adem, levensadem, dat waardoor je leeft, beweegt, groeit. Ademen doen we allemaal elke dag. Die adem krijgen we van God. Bij de schepping van de mens wordt dat meteen al duidelijk. Als God Adam gemaakt heeft, uit stof, zeg maar geboetseerd, gekleid, dan ligt daar eerst alleen nog maar een soort kleipop. Een hoofd, een romp, armen en benen, maar er zit nog geen leven in. Maar dan blaast God zijn adem in zijn neus. God blaast van zijn Geest in de mens, zodat die mens leeft. Elke dag weer begint dus bij God, als jij je bewust wordt van je ademhaling, je polsslag voelt, dat kloppende hart dat vertelt dat je leeft. Dat is de adem, de Geest van God! Zo betreft God jou in zijn leven.

3. De Geest in het Oude Testament.

Laten we eens een paar kernteksten bekijken uit het Oude Testament.

Genesis 1 : 1-2 *In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doodse, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water.* Let op dat woordje 'maar'. Dat geeft een tegenstelling aan. Tegenover het woeste en doodse en de duisternis staat de Geest die over het water zweeft. **Maar** ... daar zit een belofte in! De Kanttekeningen bij de Statenvertaling vergelijk het met het broeden van een vogel: daar komt iets moois uit! Het is nu nog wel woest en doodse en donker. Maar er is hoop! De Geest staat voor leven, energie, inspiratie, elan, de boel in beweging zetten.

Een volgende tekst, woorden van Elihu aan Job: **Job 33 : 4** *De geest van God heeft mij gemaakt, de adem van de Ontzagwekkende doet mij leven.* Blijkbaar kent Elihu de Bijbelse geschiedenis goed. Hij kent het verhaal van hoe Adam gemaakt werd en tot leven kwam! En dan **Psalm 104 : 29, 30** *Verberg uw gelaat en zij bezwijken van angst, ontnem hun de adem en het is met hen gedaan, dan keren zij terug tot het stof dat zij waren. Zend uw adem en zij worden geschapen, zo geeft u de aarde een nieuw gelaat.* En adem kun je hier dus ook vertalen met Geest. De dichter denkt hier aan het voorjaar als het woeste en doodse van

de winter alles weer tot leven komt en iedereen weer vrolijk wordt van de 50 tinten groen, de kleuren van de bloemen, de bedrijvigheid van bijen, de nesten van de vogels. Ook dat is dus werk van de Geest, de adem van God!

NB in diezelfde Psalm ging het daarvoor al over wijn die het mensenhart verheugt (vs. 15) en over geurige olie die een mens doet stralen en over brood dat het mensenhart versterkt: het goede leven dus! Dat terrasje!

Tegelijk lees je hier ook over de dreiging: als God zijn adem inhoudt, zijn Geest wegneemt, dan komt de dood! Denk maar aan de angst van David in Psalm 51 als de profeet Nathan hem confronteert met zijn zonde tegenover God en Uria en Batseba. Dan is hij bang dat God hem zal verwerpen: neem uw Geest niet van mij weg, want dan ga ik dood!

De Heilige Geest heeft dus alles te maken met de schepping, het goede leven. Hij staat aan het begin van alles. Nu begrijp ik ook waarom dat oude pinksterlied begint met 'Kom, Schepper, Geest ..'.

De Heilige Geest werkt in en door schepselmatige structuren en verbanden. Dat is misschien een beetje een boekezin, maar wat ik daarmee bedoel kan ik goed duidelijk maken aan de hand van nog een andere tekst uit het Oude Testament, nl. **Ex 31 : 3**. Het gaat daar over ene Besaleel, een man met gouden handjes en enorme creativiteit en kunstzinnigheid die Mozes moet gaan inzetten bij de bouw van de tabernakel. Dat moet nl. een schitterend, kunstwerk worden. Dan lezen we: *Ik heb hem uitzonderlijke talenten geschonken, wijsheid, vakmanschap en inzicht op allerlei gebied: ... Ik zet daar even de vertaling van 1951 naast: ... en hem vervuld met Gods Geest, met wijsheid, inzicht en kennis, en dat voor allerlei werk, om ontwerpen te bedenken ...*. De ene vertaling heeft het dus over 'uitzonderlijke talenten' en de andere over 'vervuld met Gods Geest' Dat is geen tegenstelling, maar typeert nou precies het werk van de Heilige Geest. Iemand heeft van nature creatieve talenten, scheppingsgaven zeg maar. Die heb je of die heb je niet. En op het moment dat God die gaat inzetten bij de bouw van de tabernakel, zegt Hij: mijn Geest gaat nu die gaven die Besaleel bij zijn geboorte, zijn schepping, heeft meegekregen, inzetten. De Heilige Geest maakt gebruik van wat in de schepping, de natuur aanwezig is. En zo grijpt de Geest heel concreet in in het gewone, dagelijkse leven. Hij werkt in en door schepselmatige structuren en verbanden. Dat betekent ook: Hij maakt gebruik van de geschiedenis, van hoe mensen vorm geven aan een samenleving; van de ontwikkeling, de uitvindingen die mensen doen, de opvoeding die mensen krijgen, de cultuur waar mensen wonen. **En Hij maakt daar gebruik van om het leven mooi te maken.** Denk aan het eerste begin in Gen. 1 : 2: t.o. woest en doods en duisternis, staat het zweven van de Geest! Hij is in het goede leven. Hij is de adem van God die een mens adem geeft om te leven, energie en levenskracht en ontwikkeling en groei en beweging en plezier. Snap je nou dat de Geest dus niet alleen maar te maken heeft met bijbel en kerk en het nieuwe leven, maar ook alles met dat terrasje?

4. De Geest in het Nieuwe Testament.

Die Geest wordt nu met Pinksteren uitgestort over de volgelingen van Jezus Christus om mensen geloof en vertrouwen te geven, geloofskracht en bezieling. Om de kerk van JC in beweging te zetten, de wereld in. Om het leven te heiligen en te wijden aan God. Kortom: om het leven mooi te maken! En weer maakt Hij gebruik van gewone middelen uit het gewone, goede leven. Hij gebruikt bijvoorbeeld de taal, dat gewone communicatiemiddel van mensen, waardoor een mens zich verstaanbaar maakt. De Geest gebruikt dat om de grote daden van God bekend te maken. Denk aan het talenwonder in Handelingen 2.

Hij zet mensen in die door hun persoonlijke geschiedenis, door wat ze meegemaakt hebben, van binnenuit kunnen spreken over God en het evangelie. Denk maar aan hoe vaak Paulus in zijn toespraken en brieven wijst op wat hij zelf ervaren heeft om mensen op God te richten.

De Heilige Geest gebruikt de gaven en talenten die mensen van nature hebben en maakt daar geestesgaven van. Denk aan de bekende opsomming van geestesgaven in Romeinen 12 en 1 Corinthiers 12. Natuurlijk lezen we daar ook over gaven die boven het gewone uitstijgen (klanktaal, wonderen verrichten), maar in de opsomming van gaven overheerst het

gewone, de aansluiting bij wat mensen van nature hebben, de een dit, de ander dat: dienen, luisteren, troosten, knutselen, muziek maken, onderwijzen, de één een voet, de ander een hand, oog of oor.

De Heilige Geest verbindt zich in zijn mooi-makende werk met de schepping, maakt gebruik van wat van nature in die schepping aanwezig is.

Dat gaat zelfs zo ver dat als het niet goed gaat met die schepping, als die schepping zucht en steunt en kraakt in haar voegen, dat de Geest dan meezucht. Dat lezen we in het bekende hoofdstuk **Romeinen 8**. Daar gaat het over een schepping die zucht en in barensood is. en ook wij, gelovigen, zuchten in afwachting van de verlossing. En daarom bidden we ook. Of misschien bidden we ook wel niet meer, omdat we niet meer weten wat we bidden moeten, omdat we al zo lang moeten wachten, of omdat we teveel lijden hebben meegemaakt, of omdat we een brok in de keel hebben en er gewoon niets meer uit komt. Dan staat er in 8 : 26: *De Geest helpt ons in onze zwakheid; wij weten immers niet wat we in ons gebed tegen God moeten zeggen, maar de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten.*

De Geest zucht met de schepping mee!

Zo gaat de Heilige Geest, de adem van God met en in de schepping mee op weg naar het herstel van alle dingen! Dat is een term die Petrus gebruikt in Hand. 3 bij zijn uitleg van Pinksteren. Pinksteren = de Geest van God, die van oudsher al alles met de schepping te maken heeft, komt om de schepping van God te begeleiden naar het volledige herstel van alle dingen. Het goede leven!

5. De Geest en zijn werk in mensen.

We zetten alles even op een rijtje:

- De Heilige Geest zorgt voor leven in de schepping, voor al het leven. De adem van God die adem geeft aan ieder mens.
- Hij is er om de schepping van God mooi te maken en
- de mens in die schepping tot bloei te laten komen. Hij zet gaven van mensen in in beeldende kunst en muziek, gouden handjes en een luisterend oor enz. Hij geeft energie en mogelijkheden om je te ontwikkelen.
- Hij zucht met de schepping mee onder de nood en de woestheid en doodsheid van het leven.
- Zo helpt Hij de schepping op weg naar het herstel van alle dingen. En onderweg daarnaartoe laat Hij heel veel ervaren en genieten van het goede leven: wijn die het hart verheugt, een terrasje in de zon, een kunstwerk in het museum, een sportend en bewegend mens. Zo mooi wordt het in de schepping als de Adem van God erover gaat.
- En, dat tenslotte: zo gevarieerd wordt het ook! Want de Geest sluit als hij mensen met J verbindt en op God richt, aan bij wat schepselmatig in mensen aanwezig is. Hij maakt gebruik van hoe mensen gemaakt zijn: En dan worden er verschillen openbaar. Want de een is zus, de ander zo, en nummer 3 is weer een heel ander mens. Dat zat er al bij de schepping van de mens in. En er komen nog meer verschillen aan het licht. De Geest maakt gebruik van hoe een mens gevormd is door opvoeding en cultuur, afkomst en leefgebied. Ook dat maakt mensen verschillend. Zoals bijvoorbeeld de dokter Lucas anders schrijft dan de denker Johannes en die schrijft weer anders dan de boer Amos of prins Mozes. Maar ze hebben allemaal meegeschreven aan de bijbel. En zijn allemaal geïnspireerd door dezelfde Geest! Zo legt de boer in zijn geloofsbeleving andere accenten dan de stedeling en de Amerikaanse christen ondergaat andere invloeden dan de nederlandse. En een chronisch zieke zit er anders in, dan iemand die nog nooit iets heeft ergs meegemaakt. En dat merk je: het geloof is hetzelfde, want de Geest bindt beide aan JC! Maar de manier waarop Hij dat doet, waarop het dus vorm krijgt, daar zitten grote verschillen in. Zie daar de kerk met al die verschillen. Dat is dus niet erg mensen. Dat is mooi!

Laat 1000 bloemen bloeien, is het motto van een van onze ouderlingen. Zo maakt de Geest de wereld mooi. Zo werkt de Geest, de adem van God. Hij waait waarheen Hij wil. En uiteindelijk wordt het: herstel van alle dingen! Het goede leven!

Liturgie

- Welkom
- Stilte
- Votum
- Zegengroet
- Amen
- Zingen: GK 146
- Wet: Exodus 20
- Zingen: Psalm 67
- Gebed
- Lezing Psalm 104 : 1-4, 13 – 15, 27 – 35
- Psalm 104 : 1, 4, 8
- Verkondiging over Genesis 1 : 2
- Zingen: Opwekking 334 Heer uw licht en uw liefde schijnen
- Gebed:
- Collecte
- Zingen: Liedboek 477
- Zegen
- Amen